

Svet za razvoj pri SAZU

Posvet

»Digitalizacija dela, ekonomije in družbe v nematerialnem kapitalizmu«

23. februar 2021

»Digitalna kohezija«

mag. Simon Delakorda

<https://www.informacijska-druzba.org/>

MREŽANVO
ZA VKLJUČUJOČO
INFORMACIJSKO DRUŽBO

**INŠTITUT
ZA
ELEKTRONSKO
PARTICIPACIJO**

Beletrina

Zavod za raziskovanje in trajnostni razvoj Martjanci

ČARUNALNIK
društvo za napredno uporabo računalnikov

DUH ČASA
DRUŠTVO ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

Ekologi brez meja

Ecologists without borders

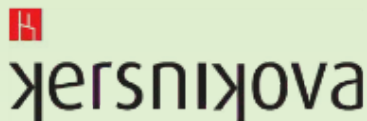
GT22

INŠTITUT
ZA
ELEKTRONSKO
PARTICIPACIJO

INŠTITUT ZA SIMBOLNO
ANALIZO IN RAZVOJ
INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJ

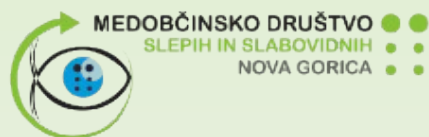
KIBLA

LOGOUT

Center pomoči pri
prekomerni rabi interneta

LJUDMILA
LABORATORIJ ZA ZNANOST IN UMETNOST

MEDOBČINSKO DRUŠTVO
SLEPIH IN SLABOVIDNIH
NOVA GORICA

Informiranje • svetovanje • podpora • sodelovanje

openLab

piNa

računalniški-muzej.si

RAMPA

SIMBIOZA
MED GENERACIJAMI

STIKALNIK

STUDIO 12
elektronski in TV medij
www.s12.si

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENIA

<vsak>

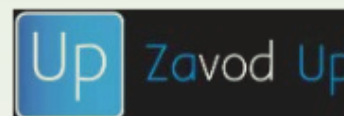

ZAVOD IZRIIS

Informacijski raziskovalni inštitut
za izobraževanje in svetovanje

Zavod TIP&TAP
storitve, razvoj in izobraževanje

Zavod Up

ZDUS

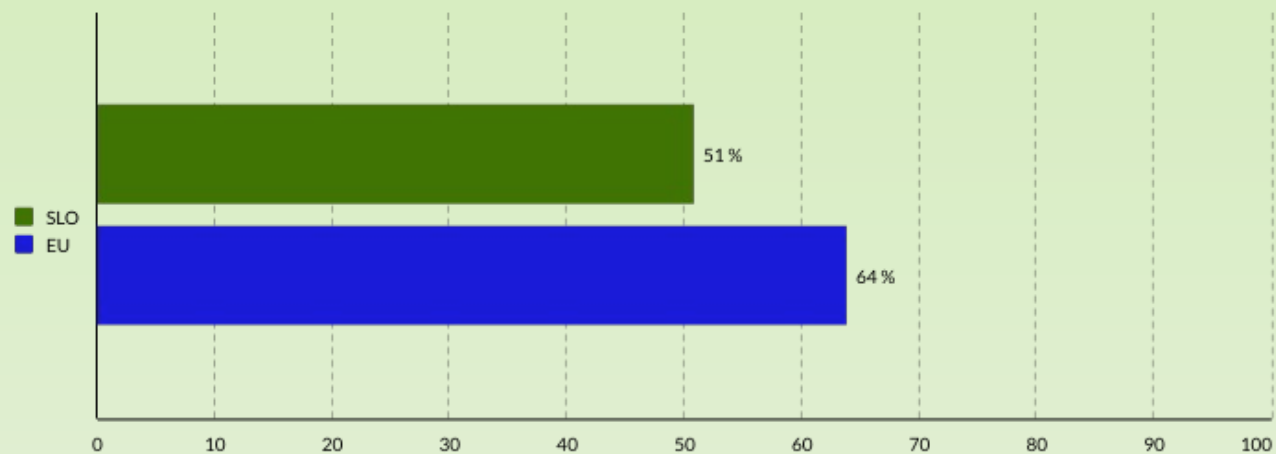
zveza društev upokojencev slovenije

Epidemija koronavirusa razgalila vrzeli digitalizacije Slovenije v segmentu e-veščin, e-storitev in e-vsebin

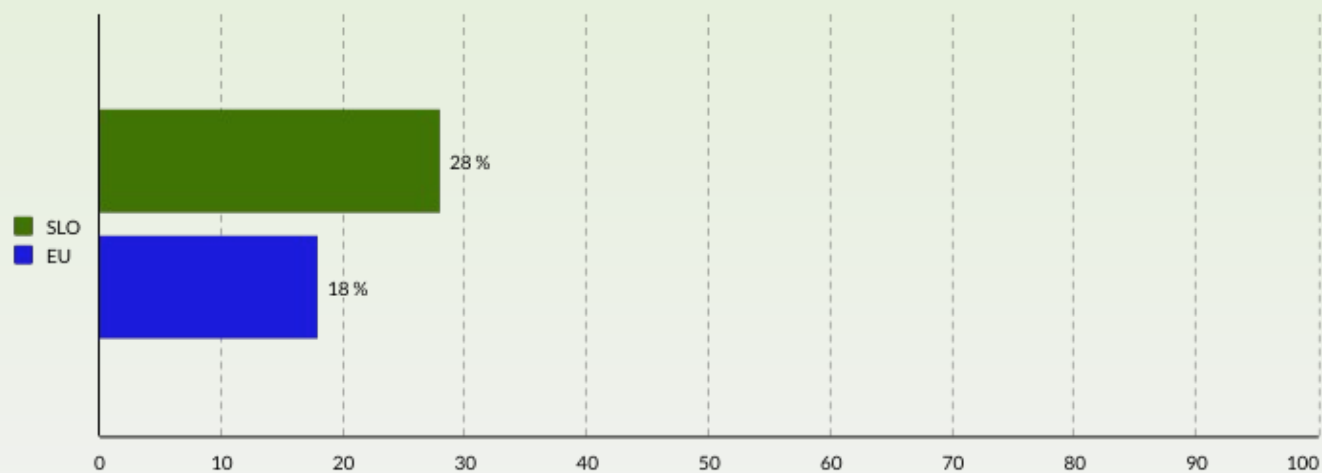
Ljubljana, Maribor, Koper, Velenje 17. maj 2020 – Mreža nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo (NVO-VID) ob Mednarodnem dnevu telekomunikacij in informacijske družbe poziva Vlado Republike Slovenije, da zagotovi javne e-storitve in e-vsebine, ki bodo omogočile prebivalcem Slovenije lažje življenje v obdobjih fizične distance. Mreža prav tako poziva vlado, da podpre prizadevanja za dostopne informacijsko-komunikacijske tehnologije in javne digitalne storitve za vse ranljive skupine ter sprejme ukrepe za spodbujanje neformalnega učenja e-veščin med prebivalci Slovenije.

Delež posameznikov, ki pozitivno vrednoti vpliv digitalnih tehnologij na družbo

Special Eurobarometer 460 2017, UMAR poročilo o produktivnosti 2020

Delež posameznikov, ki meni, da imajo digitalne tehnologije negativen vpliv na njihovo kakovost življenja

Special Eurobarometer 460 2017, UMAR poročilo o produktivnosti 2020

<https://www.informacijska-druzba.org>

Delovna skupina za politike in zakonodajo informacijske družbe

PREDLOGI NALOŽBENIH SMERNIC KOHEZIJSKE POLITIKE SLOVENIJE ZA OBDOBJE 2021-2027 NA PODROČJU DIGITALIZACIJE

Ljubljana, september 2019

POVZETEK	3
I. PROBLEMSKA IZHODIŠČA ZA NAČRTOVANJE KOHEZIJSKE POLITIKE SLOVENIJE NA PODROČJU DIGITALIZACIJE	5
1.1 Počasna digitalna preobrazba Slovenije.....	5
1.2 Neuravnotežena digitalna slika Slovenije.....	6
1.3 Razvojni cilji države Slovenije na področju digitalizacije.....	7
II. SLABOSTI KOHEZIJSKE POLITIKE 2014-2020 NA PODROČJU DIGITALIZACIJE ...	7
2.1 Razpršenost naložb v digitalizacijo po prednostnih oseh kohezijske politike.....	7
2.2 Nesistematičnost naložb v digitalizacijo.....	10
III. ORIS VMESNE USPEŠNOSTI KOHEZIJSKE POLITIKE SLOVENIJE Z VIDIKA NAPREDKA NA INDEKSU DESI	10
3.1 Presečna področja kohezijskih naložb v digitalizacijo in indeksa DESI.....	11
3.2 Napredek Slovenije po tematskih razsežnost indeksa DESI 2014-2019.....	11
3.3 Oris vmesne uspešnosti naložb kohezijske politike v digitalizacijo Slovenije.....	12
3.4 Razumevanje konteksta domnevne uspešnosti naložb kohezijske politike.....	13
3.5 Zaključki o dosedanjih naložbah kohezijske politike na področju digitalizacije.....	13
IV. PREDLOGI NALOŽBENIH SMERNIC KOHEZIJSKE POLITIKE SLOVENIJE NA PODROČJU DIGITALIZACIJE	14
Cilj politike 1: Pametnejša Evropa.....	15
Cilj politike 4: Bolj socialna Evropa.....	15
Cilj politike 5: Evropa, ki je bliže državljanom.....	16
V. KONTEKSTNE OMEJITVE NAČRTOVANJA KOHEZIJSKE POLITIKE NA PODROČJU DIGITALIZACIJE	17
5.1 Odsotnost razvojnega sodelovanja med deležniki digitalne preobrazbe.....	18
5.2 Digitalizacija družbe za potrebe konkurenčnosti in produktivnosti gospodarstva.....	19
5.3 Neizkoriščen potencial nevladnih organizacij v digitalizaciji Slovenije.....	20
VI. PROJEKTI NEVLADNIH ORGANIZACIJ ZA PAMETNEJŠO, BOLJ SOCIALNO IN DRŽAVLJANOM BLIŽJO DIGITALNO SLOVENIJO	22

Vloga vsebinskih mrež NVO pri trajnostnem upravljanju države Slovenije

Država Slovenija ima **nizko izvršno zmogljivost** na področju izvajanja **javnih politik** zaradi neučinkovitega strateškega načrtovanja in nizkega sodelovanja različnih strokovnih javnosti pri odločitvah vlade. **Vsebinske mreže nevladnih organizacij** si zato prizadevajo za čezsektorsko zagovorništvo, ki bo pripomoglo k večji **skladnosti (trajnosti)** in boljši izvršni zmogljivosti (**izvedljivosti**) javnih politik.

Trajnostno upravljanje

Trajnostno upravljanje države in javnih politik pomeni dobro upravljanje (*good governance*) skladno s trajnostnim razvojem (*sustainable development*). Zaradi vse močnejše **čezsektorske prepletenosti politik** in **usmerjenosti na cilje trajnostnega razvoja** (*skladnost politik*), nastaja močna potreba sektorskih deležnikov **po usklajenemu sodelovanju v procesih strateškega načrtovanja** in celostnega spremljanja izvajanja zastavljenih ukrepov javnih politik (*izvrševanje politik*).

Za trajnostni
razvoj,
ki nikogar
ne pusti ob strani

Poročilo NVO o ciljih trajnostnega razvoja 2020 – področje vključujoče digitalne družbe

Nevladne organizacije smo pripravile **poročilo civilne družbe o udejanjanju ciljev trajnostnega razvoja** v Sloveniji. Med zajetimi področji je tudi **vključujoča digitalna (informacijska) družba**. Poročilo vsebuje predstavitev stanja, oceno udejanjanja, vlogo civilne družbe, priporočila ter vpliv zdravstvene krize COVID-19 na cilje trajnostnega razvoja.

Nevladne organizacije menimo, da si **Slovenija za trajnostni razvoj ne prizadeva dovolj**. Poročilo nevladnih organizacij Vlado RS med drugim poziva h **krepitvi mehanizmov zagotavljanja polne vključenosti vseh posameznikov**, vključno z ranljivimi in marginaliziranimi skupinami, k pripravi celovite analize ter ustreznih ukrepov za polno udejanjanje načela »nikogar pustiti ob strani«, h **krepitvi skladnosti politik za trajnostni razvoj** ter k vzpostavitvi vladnega posvetovalnega telesa za Agendo 2030.

3. Odprti forum Slovenske digitalne koalicije 2020

Prispevek NVO za 3. forum Slovenske digitalne koalicije: “Za digitalno kohezijo”

Vizija digitalne preobrazbe Slovenije mora vključevati **razvoj in uporabo digitalnih tehnologij za doseganje ciljev trajnostnega razvoja**. Cilji trajnostnega razvoja imajo tri razsežnosti – **gospodarski razvoj, socialno vključenost in okoljsko trajnost**. Digitalne tehnologije je zato potrebno presojati z vidika prispevka k uresničevanju vseh treh razsežnosti.

Obstoječa vizija digitalne preobrazbe Slovenije

Obstoječa predstava digitalne preobrazbe v Sloveniji postavlja v ospredje gospodarski razvoj, ki ga država podpira z evropskimi sredstvi (90 milijonov evrov v iztekajoči se finančni perspektivi za pametno specializacijo, digitalizacijo in e-poslovanje podjetij, 9 milijonov evrov za računalniško pismenost odraslih v povezavi s poklicnimi kompetencami). Drugo razvojno prioriteto predstavlja digitalizacija javne uprave (40 milijonov evrov) in tretjo digitalizacija izobraževalnega sistema (37 milijonov evrov). Po drugi strani je država neučinkovita pri izvajanju projekta za gradnjo omrežij naslednje generacije (razpis GOŠO). Prav tako v nezadostni meri izvaja podporo projektom digitalnega opismenjevanja in e-vključenosti v vrednosti milijon evrov. Posledica tako razporejenih razvojnih vlaganj je neuravnotežena in netrajnostna digitalna slika države Slovenije.

Občanski dialog »Mi, internet«: poznavanje interneta zmanjšuje tveganja njegove uporabe

Nevladne organizacije so v okviru **globalnega občanskega dialoga** o prihodnosti interneta z naslovom »**Mi, internet**« organizirale spletne dogodke v **Ljubljani, Mariboru in Žalcu**, na katerih so občani razpravljali o **vlogi interneta v vsakdanjem življenju** in oblikovali predloge za **boljše delovanje te tehnologije** za posameznike in družbo.

PROBLEMATIČNOST NAČRTA ZA OKREVANJE IN ODPORNOST

1) Vsebinska neskladnost načrta (neskladnost s strokovnimi argumenti):

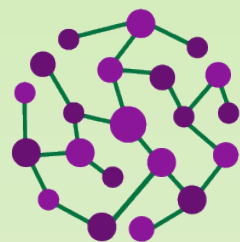
- digitalizacije družbe je vezana na občine (pametna mesta in skupnosti) ter je omejena predvsem na digitalno infrastrukturo in upravljanje;
- neformalno izobraževanje za digitalne kompetence je omejeno na mladinske centre in je vezano na potrebe gospodarstva / trga ne pa tudi na kakovostno življenje v digitalni družbi (izobraževanje za digitalno zasebnost, naslavljanje dezinformacij, digitalne zasvojenosti itd.);
- digitalizacija nevladnih organizacij z vidika digitalnih kompetenc ni vključena (digitalne kompetence za gospodarstva, javno upravo, občine in izobraževalni sistem so vključene);
- opisno precej skop in zato potencialno problematičen z vidika digitalnega nadzora prebivalstva je del na temo digitalne transformacije notranje varnosti (uporaba sodobnih biometričnih metod, nova TETRA, ePolicist itd.).

2) Deležniška neskladnost načrta (neskladnost s potrebami):

- nevladne organizacije niso prepoznane kot deležniki digitalne preobrazbe, še posebej ne na področju naslavljanja digitalnega razkoraka, krepitve zaupanja, vključevanja ranljivih skupin in kakovostnega življenja v digitalni družbi;
- prav tako niso prepoznane kot ciljna skupina pri izvajanju ukrepov digitalne preobrazbe.

Splošna pripomba: Razvojni področji Digitalna Slovenija in Na znanju temelječa družba morata v večji meri nasloviti potrebe ljudi in civilne družbe, ki so bile s strani Mreže NVO-VID ugotovljene v času pandemije COVID-19.

Razlog za vsebinsko in deležniško neskladnost predloga Načrta za okrevanje in odpornost je nezadostno vključevanje nevladnih organizacij. Mreža NVO-VID ni bila vključena v pripravo razvojnega področja 2.7 Digitalna Slovenija in 2.8 Na znanju temelječa družba.

MREŽANVO

ZA VKLJUČUJOČO
INFORMACIJSKO DRUŽBO

Stik

mreza.nvo@informacijska-druzba.org

mag. Simon Delakorda, koordinator zagovorništva in mreženja

simon.delakorda@inepa.si

Splet

<https://www.informacijska-druzba.org>

Družbena omrežja

www.facebook.com/NVO.VID

www.twitter.com/NVO_VID (v posodabljanju)